

Elektrodinamika, 2013-2014 tavaszi félév

Utóvizsga, 2014. június 16.

I/1. Egy R_1 sugarú fémgömbhéjat $R_2 - R_1$ vastagságban körbeveszünk ε permittivitású dielektrikummal (tehát az egész anyagdarab is gömb, aminek R_2 a sugara). Ezek után az egész elrendezésen kívülre (a vákuumba) elhelyezünk egy Q ponttöltést. Milyen potenciálok alakulnak ki az egyes térrészekben?¹

I/2. Fémről készült végtelen félsík alakú lemezt leföldelünk, majd ezután az élétől L távolságra, vele párhuzamosan, a lappal egy síkban egy egyenletes vonalmenti töltéssűrűségű szálat helyezünk el. Konkrétan adjuk meg, milyen töltésseloszlás alakul ki a fémlapon?²

II/1. Egy végtelen hosszú, R sugarú ferromágneses henger mágnesezettsége legyen homogén $\mathbf{M}_0$, mely a tengelyére merőleges. Konkrétan határozzuk meg a $\mathbf{B}$ és $\mathbf{H}$ tereket a hengeren belül ill. kívül!³

II/2. Egy L magasságú, R sugarú, henger alakú üregrezonátorba beforrasztunk egy $R \times L$ méretű téglalapot úgy, hogy összekösse a fedlapok két párhuzamosan álló sugarát. (Síkja így párhuzamos lesz a hossz tengellyel, tehát az oldallappal is össze van kötve, másik L hosszúságú éle pedig a henger szimetriatengelye). Határozzuk meg a TM-módusok sajátfrekvenciáit! Mekkora konkrétan a legkisebb sajátfrekvencia?⁴

Jó munkát!

Nagy Márton

---

¹Az együtthatók konkrét kiszámolását hagyjuk a végére, elég az egyenleteket tökéletesen felírni.

²Ehhez ugye ki kell számolni a potenciálokat, térerősségeket. Jó tanács: ellenőrizzük le, legalább gondolatban ezeket, hogy teljesítik-e az alapfeltételeket!

³Segítség: emlékezzünk vissza, milyen jellegű volt a megoldás a gömb esetében. Próbálkozzunk itt annak a kétdimenziós megfelelőjével! Ehhez rutinszerűen használni kell a „kétdimenziós dipólus” potenciálját, ill. annak gradiensét, ha nem emlékszünk erre, akkor ezzel kezdjük! Használjuk aztán a $\mathbf{B}$, $\mathbf{H}$ és $\mathbf{M}$ közötti összefüggéseket, ill. a magnetosztatikában érvényes határfeltételeket!

⁴Ez része a feladatnak!

Segítség: Azok a függvények, amiket a sugárirányú $R(r)$ -re vonatkozó egyenlet megoldásához vezettünk be, általában nem elemi függvények, kivéve néhány speciális esetet, amikor mégis kifejezhető elemi függvényekkel. Itt is ez van. Nagyon alaposan gondoljuk át, milyen „kvantumszámok” jellemzik a *legalacsonyabb* módust! (Mi a szerepe a beforrasztott fémlapnak?) Ezután a legalacsonyabb módus $R(r)$ -jét keressük $R(r) = \chi(r)/\sqrt{r}$ alakban, és ekkor a sugárirányú egyenletet a χ -re átírva egy elég egyszerű egyenletet kapunk, amiből már megvan a megoldás. Ezt konkrétan felírva kiadódik a válasz.